

Cele mai
frumoase

10

Tablouri

din lume
povestite copiilor

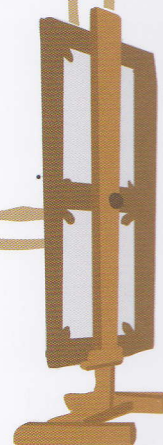
Autor: Sophie Crépon
Ilustrații: Alain Boyer

CUPRINS

NAȘTEREA LUI VENUS	4
GIOCONDA, PORTRETUL MONEI LISA	8
VARA	12
RONDUL DE NOAPTE	16
MACI SĂLBATICI	20
CÂND TE VEI CĂSĂTORI?	24
CAMERA	28
SĂRUTUL	32
PORTRETUL LUI MARIE-THÉRÈSE WALTER	36
MIRII DE LA TURNUL EIFFEL	40
JOCURI	44

NAȘTEREA LUI VENUS

Sandro Botticelli

spus-o:

Sandro a fost un desenator cu totul aparte și foarte mulți artiști s-au străduit să facă rost de desenele lui.

Giorgio Vasari

Botticelli
Sandro
ul lui prenume
(sandro)
naștere
al XV-lea)
martie 1445 sau
terii: Florența
ții: 17 mai 1510
cesului: Florența
Mariano Filipepi,
și Esmeralda.

Cine era Botticelli?

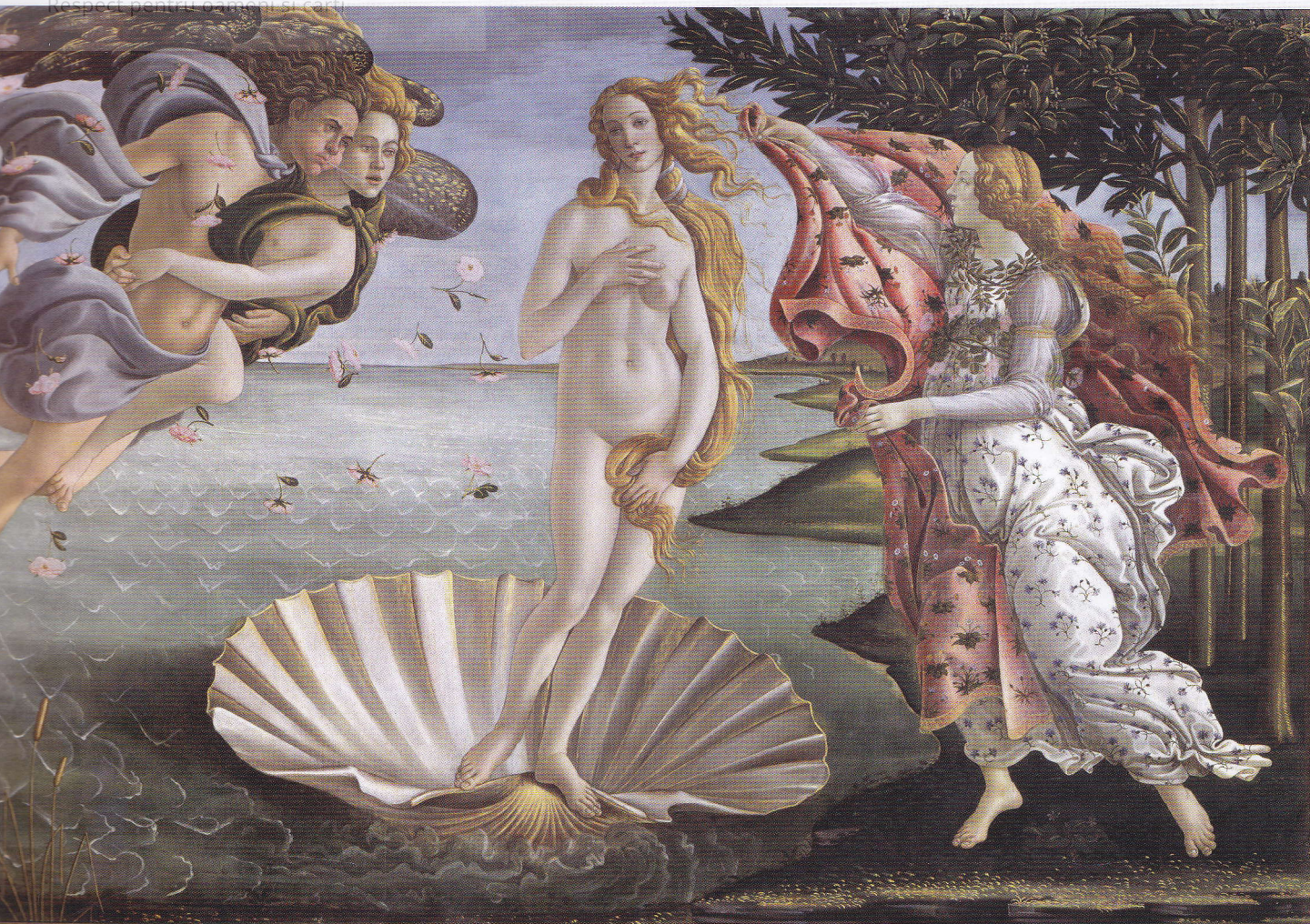
Sandro a fost bijutier chiar înainte de a învăța să picteze. Când avea vreo 15 ani, era deja meșter în arta confecționării, cizelării și gravării bijuteriilor. Mai târziu, el va învăța meseria de pictor de la maestrul Fra Filippo Lippi, om al biseției, care avea propriul atelier. Până la sfârșitul vieții, Sandro a pictat-o cel mai adesea pe Fecioara Maria, cât și diverse scene biblice.

A fost odată ca niciodată...

...un italian bogat, senior Lorenzo di Pierfrancesco de Medicis. Lorenzo este unul dintre verii lui Lorenzo Magnificul, seniorul care domnește peste impozanta cetate italiană Florența. Pentru casa lui de la țară, Lorenzo visează să aibă un tablou mare care să reprezinte o femeie frumoasă, în mărime naturală, nud! Florența nu duce lipsă de pictori. Lorenzo are de ales între Andrea Verrocchio, Domenico Ghirlandaio, il Perugino... o mulțime de ași ai penelului! Dar el îl alege pe Sandro Botticelli, un artist deja celebru și pe care familia lui îl sprijină.

...povești foarte, foarte vechi

De îndată, Botticelli pornește în căutarea ideilor. Și dacă s-ar inspira din legenda despre Venus, mit povestit de Hesiod, un poet grec al Antichității? La urma urmei, miturile fac furori la Florența. Desigur, miturile nu sunt altceva decât povești vechi de mai bine de 2 000 de ani. Dar anticii debordau de imaginație! Astfel, conform lui Hesiod, Venus, zeiță a frumuseții, s-ar fi născut din spuma mării, după dorința Geei, personificarea Pământului. Botticelli este încântat de această povestire. Asta e: Venus a lui va ieși din valuri aidoma celei descrise de Hesiod.

Incredibil!

1464 și 1497, un călugăr fanatic, fanarola, a ajuns la putere în Florența. El a ordonat punerea pe foc a tuturor obiectelor ce i se păreau a fi în contradicție cu moralitatea catolică: oglinzile, machiajele, rochiile scumpe, jocurile, cărțile fără subiect religios și chiar tablouri ale lui Sandro Botticelli, care reprezentau femei nud.

Știi că?

„Botticelli” vine de la cuvântul italian „botticello”, care înseamnă butoiuș. Botticello era porecla pe care o avea fratele mai mare al lui Sandro.

Când?

Creată în jurul anului 1485

Cât?

O pânză de 172 x 218 cm

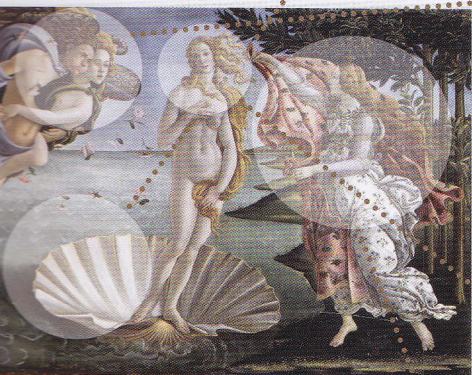
Cum?

Pictură în ulei pe pânză

Unde?

Galeria Uffizi,
Florența (Italia)

ab
pă

O barcă sub formă de scoică

Alunecând încetisor către țărm, zeița frumuseții plutește ușor deasupra valurilor, pe o cochilie a scoicii Saint-Jacques. Această scoică simbolizează fertilitatea, capacitatea de a crea viața! În spatele lui Venus, se observă urmele mici în formă de „V”: cele lăsate de spuma mării care se învâlburează la suprafața apei.

Ce briză!

Venus nu ajunge singură pe țărmul oamenilor! O însoțesc Zefir, zeul vântului de vest, și soția lui, Chloris, zeița florilor. Amândoi plutesc în aer! Zefir suflă o briză dulce, în timp ce Chloris îi aduce o ofrandă lui Venus, acoperind-o de trandafiri parfumați.

Frumusețe clasică

Venus se aseamănă unei elegante statui grecești! Ea este pudică: mâinile ei acoperă partea de jos a trupului și o parte din piept. Postura ei degajată, călcâiul drept ușor ridicat și părul care se ondulează în vânt conferă siluetei multă grație. Cu toate acestea, dacă privim mai îndeaproape, gâtul pare prea lung, umerii sunt căzuți, iar capul se află într-o poziție ciudată față de gât! Botticelli nu respecta cu strictețe proporțiile corpului omenesc!

Bun venit în lumea oamenilor!

În dreapta tabloului, o nimfă o așteaptă pe Venus la țărm. Este una dintre Hore, fiicele lui Zeus. Ea îi întinde o pelerină roșie, veșmânt purtat de femeile căsătorite. Oare Venus se va uni cu un bărbat pentru a da naștere Frumuseții pe Terra? Poate că da! La urma urmei, este vremea primăverii, anotimpul renașterii naturii: o dovedesc frunzele și florile copacilor de la țărm.

IDEEA GENIALĂ:

Un stil poetic

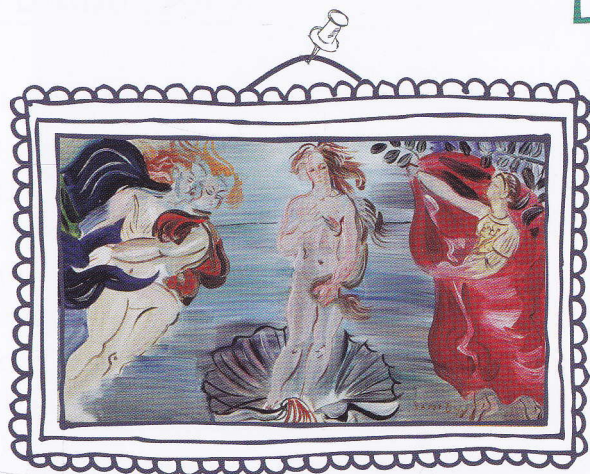
Personajele pictate de Botticelli sunt armonioase și plutesc prin aer. Am putea spune că ele au venit dintr-o lume a viselor. Cum a procedat pictorul pentru a crea această senzație? Mai întâi, el și-a realizat tabloul folosind o alternanță de linii drepte și sinuoase care conferă dinamism. Apoi trăsăturile personajelor lui sunt foarte fine și contururile sunt slab accentuate.

ȘTII CĂ?

Sandro Botticelli a participat la unul dintre proiectele celebre ale Renașterii: acela al realizării Capelei Sixtine, aflată la Vatican, la Roma. La cererea Papei Sixtus al IV-lea, el a executat trei fresce intitulate *Scene din viața lui Moise*, *Pedeapsa leviților rebeli* și *Ispitirea lui Isus*.

STIL DE ARTĂ

XX, Raoul Dufy oferă versiune a tabloului Botticelli, cea din dreapta. Dufy este plin de nerv, pictura este plină de viață și cu repeziuni. Pe lângă formele par transparente, stilul ar fi o acuarelă. Dacă și tu să desenezi o versiune inspirându-te din Botticelli!

INCREDIBIL!

Botticelli a cunoscut gloria încă din timpul vieții, apoi a fost dat uitării mai mult de 300 de ani. Abia în secolul al XIX-lea, criticii de artă i-au oferit din nou locul binemeritat printre cei mai mari pictori ai Renașterii.

DATE

UN AUTOPORTRET BINE ASCUNS!

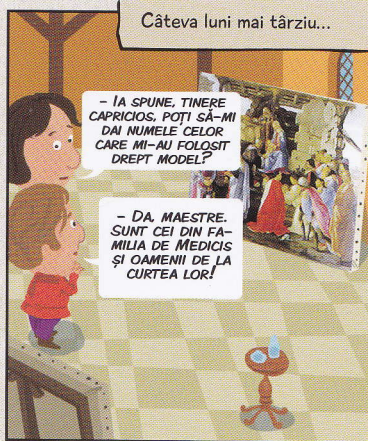
Florența, anul 1474.

...sau să-mi pictez un tablou: familia magilor, pentru Capela Santa Maria Novella.

În săptămânile următoare, Botticelli se pune pe treabă.

Câteva luni mai târziu...

GIOCONDA, PORTRETUL MONEI LISA

Leonardo da Vinci

a spus-o:

*Privește cu atenție,
întrucât ceea ce vei vedea nu
mai este ceea ce tocmai ai văzut.*

Leonardo da Vinci
 : Leonardo
 enaștere (secolele
 și al XVI-lea)
 5 aprilie 1452
 sterii: Vinci (un
 Toscana, Italia)
 rții: 2 mai 1519
 cesului: Amboise
 iero, notar, și
 țărăncă.

Cine era Leonardo?

În copilărie, Leonardo prefera să se plimbe prin natură decât să meargă la școală. Studia animalele, plantele, apa care se învorbura în râuri... La 14 ani, intră în atelierul unui sculptor renumit, Andrea Verrocchio. Adult, el va studia mecanica, fizica, anatomia, chimia, arhitectura, botanica... inventează automate, mașinării și arme!

A fost odată ca niciodată...

...un comerciant bogat care se numea Francesco del Giocondo și locuia la Florența, în Italia. În jurul anului 1503, el s-a mutat într-o locuință nouă, împreună cu soția lui, Lisa Gherardini. Tânăra femeie născuse recent. Pentru a sărbători evenimentul, Francesco s-a dus la atelierul celebrului Leonardo da Vinci și i-a comandat un portret al iubitei sale soții. „Fața ei blândă va lumina salonul din casa noastră”, se gândea el. Da Vinci a acceptat. Dar ce muncă! A trebuit să facă nu mai puțin de nouă schițe înainte de a trece la pictura propriu-zisă. În scopul de a face mai puțin obositoare ședințele de pozat pentru modelul lui, pictorul a chemat diverși saltimbanci, muzicieni, dansatori... Cine știe? Poate că bufoneriile lor au făcut-o să surâdă pe Lisa din colțul buzelor!

Nu e bine, Leo!

Dac-ar fi știut seniorul Giocondo... maestrul nu și-a livrat niciodată comanda! În 1517, la invitația lui Francisc I, el a ajuns în Franța, călare pe un măgăruș. Iar subraț purta tabloul lui, *Gioconda!* După moartea lui Leonardo da Vinci, portretul Monei Lisa, cumpărat de Francisc I, a rămas în Franța.

Respectiv pentru oameni și cărți

Când?
între 1503 și 1506

Cât?
Pictură de 77 x 53 cm

Cum?
Pictură în ulei pe lemn

Unde?
Expus la Luvru,
la Paris (Franța)

Știi că?

Originalul *Gioconda* nu mai are dreptul de a părăsi țara, pentru că este prea fragilă. Panoul din lemn de plop pe care este pictată este crăpat și deformat de mai mulți ani.

Incredibil!

Există o copie aproape perfectă a *Giocondei!* Aceasta este conservată în Muzeul Prado, la Madrid. A fost pictată de un elev al lui Leonardo da Vinci.

ab
pă

O privire ciudată!

Ochii Giocondei par lipsiți de gene și de sprâncene. Cei care privesc tabloul au mereu impresia că doamna îi urmărește cu privirea oriunde ar fi așezați.

Zâmbiți, doamnă!

Surâsul Giocondei pare a fi încremenit, gata să se stingă. Când îl privești direct, pare să dispară, dar reapare atunci când privirea ta alunecă spre celelalte zone ale chipului. Jocul de umbre accentuează această ambiguitate pe care o produce surâsul.

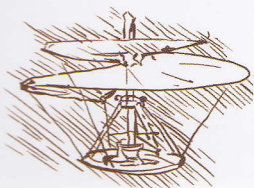
Culori calde și reci

Uită-te cu atenție! Gioconda pare să fie luminată din partea stângă. Da Vinci a folosit tonuri calde pentru chip, gât și mâini, ceea ce o face să pară vie. În cazul planului îndepărtat, dimpotrivă, culorile sunt reci. În spatele Giocondei nu este vizibil niciun semn de viață, cu excepția unui pod peste un râu. Nimeni nu știe unde se află acei munți amenințători, stâncile și lacul de altitudine ce se pot vedea în partea dreaptă, sus. Poate că Leonardo a pictat un peisaj imaginar?

Atitudine zen

În secolul al XVI-lea, pictorii își reprezentau modelele din față sau din profil. Însă *Gioconda* este întoarsă pe trei sferturi către privitor. Contrar uzanțelor epocii, da Vinci a ales să o plaseze într-un cadru larg, astfel încât nici mâinile și nici brațele ei să nu atingă marginile tabloului. Ea ne privește: s-ar zice că ar vrea să ne vorbească! Atitudinea aceasta destinsă a sedus publicul epocii. Alți pictori, precum Rafael, se vor inspira din acest fapt.

UIA SĂ NE FI

DIT LA ASTA!

tura în ulei

ada Evului Mediu, amestecau culorile în apă și făceau o pastă de pulbere cu ou pentru a obține un mediu de lucru. Acest preparat se usca foarte repede. Trebuia să se facă rapid, deoarece nu erau disponibile materialele de retușuri. În timpul Renașterii, inventarea picturii în ulei va revoluționa totul. Aceasta se usca mult mai lent, fapt care permite artistului să lucreze mult mai mult la detalii.

IDEEA GENIALĂ

Tehnica sfumato

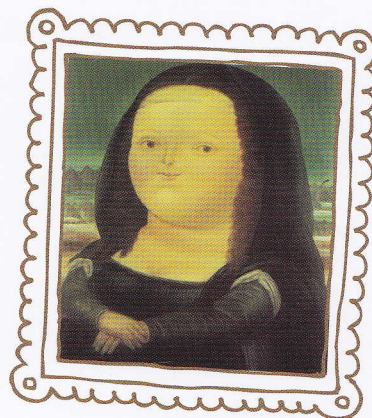
Cu ajutorul penelului, da Vinci suprapunea mai multe straturi foarte fine de pictură. Astfel, el nu trecea niciodată brusc de la o culoare la alta, ci insista asupra umbrelor pentru a îndulci lumina și contrastele. „Sfumato” înseamnă în italiană „amestecat”.

INCREDIBIL!

Gioconda nu a fost întotdeauna atât de întunecată. Cercetătorii au demonstrat că da Vinci folosea culori aprinse precum roșul purpuriu. De-a lungul timpului, diferitele straturi de lac au făcut culorile terne.

GALERIE DE ARTĂ

Observă cu atenție tabloul din dreapta, *Mona Lisa* de Fernando Botero. Găsești deosebiri comparând-o cu *Gioconda* lui Leonardo da Vinci?

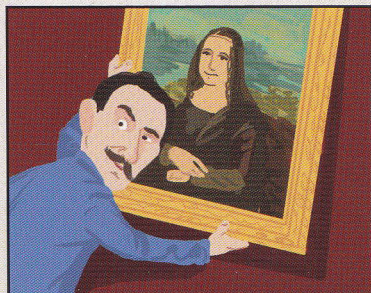
ATE

S-A FURAT GIOCONDA!

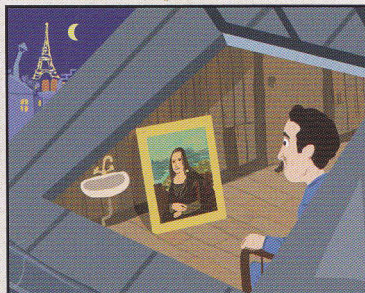
1911, ora 7 dimineața. Luvru, Paris.

ai pătruns în muzeul de artă din Luvru. Vincenzo Peruggia, angajat al muzeului și autor al colțșor al clădirii...

În acest timp, niciun gardian nu supraveghează *Gioconda*. Nu există niciun sistem de alarmă. Vincenzo a scos tabloul din cui fără să-l observe cineva!

Vincenzo păstrează *Gioconda* acasă la el timp de mai multe luni, ascuns într-un dulap!

12 decembrie 1913, la Florența.

VĂ POT OFERI UN PREȚ-

Abia în timp ce încerca să vândă *Gioconda* unui anticar din Florența, Vincenzo este, în sfârșit, arestat, la mai mult de doi ani de la oribila lui faptă! Of!